

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius
dr. Vigilijus Sadauskas

Akademinės etikos politika Lietuvoje

2014 m. gegužės 20 d.
Konferencija „Akademinio sąžiningumo kultūra kintančioje visuomenėje“

AKADEMINĖ ETIKA

Etika - moralės sinonimas. Etikos norma tai **įsipareigojimas**, o ne **įpareigojimas**.

Akademinė etika – akademinės bendruomenės pripažinti moralės principai, įtvirtinti mokslo ir studijų institucijų etikos kodeksuose ir užtikrinantys mokslo ir studijų proceso skaidrumą, sąžiningą konkurenciją, etiškas mokslines praktikas ir intelektualinės nuosavybės apsaugą

Akademinės **etikos vertybės**: atvirumas ir skaidrumas, nešališkumas ir teisingumas, sąžiningumas ir asmeninis integralumas, atsakomybė ir atskaitingumas, nesavanaudiškumas.

Neetiško elgesio pasekmės: **vidinės** (prarastas pasitikėjimas, neteisingi sprendimai, neefektyvus išteklių panaudojimas, pažeistas saugumo jausmas ir kt.) ir **išorinės** (prastas įvaizdis pasaulinėje bendrijoje, prarandamos investicijos ir kt.)

Akademinės **etikos standartai**: tarnauti visuomenės interesams, paklusti įstatymams ir juos įgyvendinti, prisiimti asmeninę atsakomybę ir vengti daryti žalą.

Tai užtikrina priemonės ir sistema, kuri skatina profesionalumą ir elgesio standartus.

AKADEMINĖ ETIKA TARPTAUTINIŲ MASTŲ

Egzistuoja **nevyriausybines organizacijos:**

Tarptautinė universitetų asociacija [IAU-MCO Working Group](#); rinkti informaciją ir rengti dokumentus dėl fundamentaliųjų universitetų vertybių ir teisių; 2012 m. parengė Aukštojo mokslo etikos kodekso gaires;

Akademinis ombudsmenas [The International Ombudsman Association \(IOA\)](#);

The European Network for Ombudsmen in Higher Education ([ENOHE](#));

Ombudsmenų blogas (tinklapis) [The Ombuds blog](#);

Tarptautinis akademinio sąžiningumo centras [The International Center for Academic Integrity \(ICAI\)](#);

Visų Europos akademijų federacija [The federation of All European Academies](#);

ir kt. nepriklausomi šaltiniai problemų sprendimui.

Vyriausybines institucijas:

OIA; Nepriklausomo arbitro tarnyba, <http://www.oiahe.org.uk/>

Forskningsetiske komiteer; Norvegijos tyrimų etikos komitetas,

<http://www.etikkom.no/en/In-English/>

ir kt.

AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

1. [Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymas](#) Žin., 2009, Nr. [54-2140](#), 61, 101 (*Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierių, t.y. valstybės pareigūnas, nagrinėjantis skundus ir inicijuojantis tyrimus dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo*).
2. [LRS nutarimas Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo](#) Valstybės žinios, 2011-09-22, Nr. 115-5389 (*numatyta Kontrolieriaus uždaviniai, funkcijos, teisės ir pareigos, Kontrolieriaus tarnybos struktūra, darbo organizavimas ir finansavimas*).
3. [LRS nutarimas Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo](#) Valstybės žinios, 2009-12-28, Nr. 153-6902 (*numato atrinkti ir teikti Seimui akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus kandidatūrą Tarybos darbo reglamento nustatyta tvarka*).

AKADEMINĖ ETIKA LIETUVOJE

LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymas [Dėl rekomendacijų akademinės etikos kodeksams](#) Valstybės žinios: 2005-12-13 Nr.145-5299 **Negalioja de jure.**

[Lietuvos mokslų akademijos Mokslininko etikos kodeksas](#) 2012 m. birželio 19 d. LMA prezidiumo posėdyje nutarimu Nr. 22;

[Lietuvos mokslininko etikos kodeksas](#) Lietuvos mokslininkų sąjungos priimtas Lietuvos mokslininko etikos kodeksas;

Universitetų, kolegijų dėstytojų ir studentų etikos kodeksai;
Ir kt.

AKADEMINĖS ETIKOS PAŽEIDIMAI

Etikos pažeidimai ir faktai užsienyje <http://www.bbc.co.uk/news/18962349>:

Karl-Theodor zu Guttenberg, German defence minister;

Pal Schmitt, Hungarian president;

Ioan Mang, Romanian education minister;

Victor Ponta, Romanian prime minister;

Vladimir Medinsky, Russian culture minister;

ir kt. http://de.guttenplag.wikia.com/wiki/GuttenPlag_Wiki

Etikos pažeidimai ir faktai Lietuvoje:

Paulius Banevičius 2003-2012 m. (dr. Zita Migonienė)

<http://www.delfi.lt/news/daily/education/istorinis-ivykis-ktu-is-plagiatoriaus-atemedaktaro-laipsni.d?id=58693301>

VGTU ir KTU citavimo susitarimais

<http://www.delfi.lt/news/daily/education/ktu-ir-vgtu-pripazino-delfi-paviesintas-akademines-machinacijas.d?id=49813488>

ir kt.

AKADEMINĖS ETIKOS PAŽEIDIMAI LIETUVOJE

2013 M. GAUTŲ KREIPIMŪSI IR SKUNDŲ APŽVALGA

Kontrolieriaus darbo pradžioje pranešimus dėl galimų akademinės etikos ar procedūrų pažeidimų, paklausimus dėl patarimų ir paaiškinimų akademinės etikos ar procedūrų srityje gaudavo į asmeninį elektroninį paštą;

Anoniminių pasiteiravimų bei konsultacijų skaičius (*suteikiama maždaug 20–25 per mėnesį*) dešimtis kartų viršijo oficialiai Tarnybai pateiktų skundų/kreipimųsi dėl akademinės etikos ir/ar procedūrų pažeidimų skaičių (žr. lentelę);

Pažeidimas, susijęs su:	Gautų kreipimųsi skaičius	Gautų skundų skaičius	Inicijuotų tyrimų skaičius
akademiniu sąžiningumu	-	-	-
akademine laisve	-	-	-
mokslo darbų vertinimo nešališkumu	-	-	-
lygiomis teisėmis dalyvauti konkursuose	1	1	-
etiškais tarpusavio santykiais	2	-	1
kitokio pobūdžio akademinės etikos pažeidimais	11	-	-
IŠ VISO:	14	1	1

AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS VEIKLA (1)

Uždaviniai ir funkcijos:

- 1. Skatinti akademinės etikos kodeksų ir akademinų procedūrų laikymąsi** (rekomendacijų dėl akademinės etikos kodeksų ir kitų akademinės etikos priemonių parengimas; diskusijų bei konferencijų akademinės etikos klausimais inicijavimas ir dalyvavimas jose; statistinių tyrimų, susijusių su akademinė etika ir procedūromis, rezultatų viešinimas; etikos ir procedūrų pažeidimų viešinimas ir kt.).
- 2. Nagrinėti skundus ir Kontrolieriaus iniciatyva atlikti tyrimus dėl akademinės etikos ir procedūrų galimų pažeidimų** (faktinių duomenų surinkimas, informacijos analizė, Tarnybos Patariamojo komiteto narių nuomonės vertinimas, sprendimo parengimas ir skelbimas).
- 3. Vietinis ir tarptautinis bendradarbiavimas** (keitimasis informacija bei gerąja praktika su akademinėmis organizacijomis, valstybinėmis institucijomis ir kt.).

AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS VEIKLA (2)

PAGRINDINĖS VERTYBĖS, PRINCIPAI:

1. Akademinis integralumas ir etiškas tyrimų vykdymas
2. Lygybė, teisingumas ir nediskriminavimas
3. Atskaitingumas, skaidrumas ir nepriklausomumas
4. Kritisė analizė ir pagarba pagrįstoms nuomonėms
5. Atsakingas turto valdymas ir gamtos išteklių vartojimas
6. Laisva ir atvira žinių ir informacijos sklaida
7. Solidarumas ir sąžiningas elgesys su nacionaliniais ir tarptautiniais partneriais

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS IR VYKDYMAS (1)

Išnagrinėjęs skundą arba atlikęs tyrimą savo iniciatyva, Kontrolierius, vadovaudamasis Mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 12 dalimi, turi teisę priimti tokius sprendimus:

- 1) informuoti mokslo ir studijų institucijas ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie asmenis, padariusius akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų;
- 2) įpareigoti mokslo laipsnį suteikusia ir (arba) konkursą pareigoms eiti vykdytusia instituciją atšaukti sprendimą dėl mokslo laipsnio suteikimo ir (arba) konkurso laimėtojo;
- 3) rekomenduoti mokslo ir studijų institucijoms atšaukti sprendimą, priimtą remiantis akademinę etiką ir procedūras reglamentuojančiais dokumentais;
- 4) rekomenduoti darbuotojui atsisakyti dalyvauti vykdomame mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros projekte;
- 5) informuoti už atitinkamą sritį atsakingą instituciją apie nukentėjusius nuo akademinės etikos pažeidimų asmenis (autorius);
- 6) informuoti teisėsaugos institucijas, jei nustatomas nusikalstamos veikos požymis;
- 7) kreiptis į teismą, jei nevykdomas kontrolieriaus įpareigojimas;
- 8) viešinti nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo atvejus;
- 9) pripažinti skundą nepagrįstu.

! 2014 m. priimti **2 sprendimai**.

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS IR VYKDYMAS (2)

2013 m. lapkričio mėnesį Taryba parengė ir pateikė Švietimo ir mokslo ministerijai pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio pakeitimo ir papildymo 18¹, 18², 18³ straipsniais.

Siekama patikslinti ir išplėsti Kontrolieriaus įgaliojimus sprendimų priėmimo srityje

X) rekomenduoti pareiškėjui dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo kreiptis į atitinkamos aukštosios mokyklos ar mokslinių tyrimų instituto akademinės etikos ir ginčų nagrinėjimo komisiją, prižiūrinčią akademinės etikos ir procedūrų laikymąsi;

X) siūlyti įstatymų nustatyta tvarka panaikinti ar pakeisti teisės aktams, reglamentuojantiems akademinę etiką ir procedūras, prieštaraujančius sprendimus ar sustabdyti prieštaraujančių sprendimų galiojimą arba siūlyti priimti sprendimus, kurie nepriimti dėl mokslo ir studijų institucijų vadovų ir padalinių administracijos vadovų piktnaudžiavimo akademinės etikos ir procedūrų srityje;

X) siūlyti imtis priemonių, kad būtų pašalinti akademinės etikos ir procedūrų pažeidimai, jų priežastys ir sąlygos;

X) atsisakyti nagrinėti skundą;

X) skundo nagrinėjimą nutraukti

2013 M. ATLIKTO TYRIMO DĖL AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSŲ IR AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ PAŽEIDIMŲ PRISTATYMAS

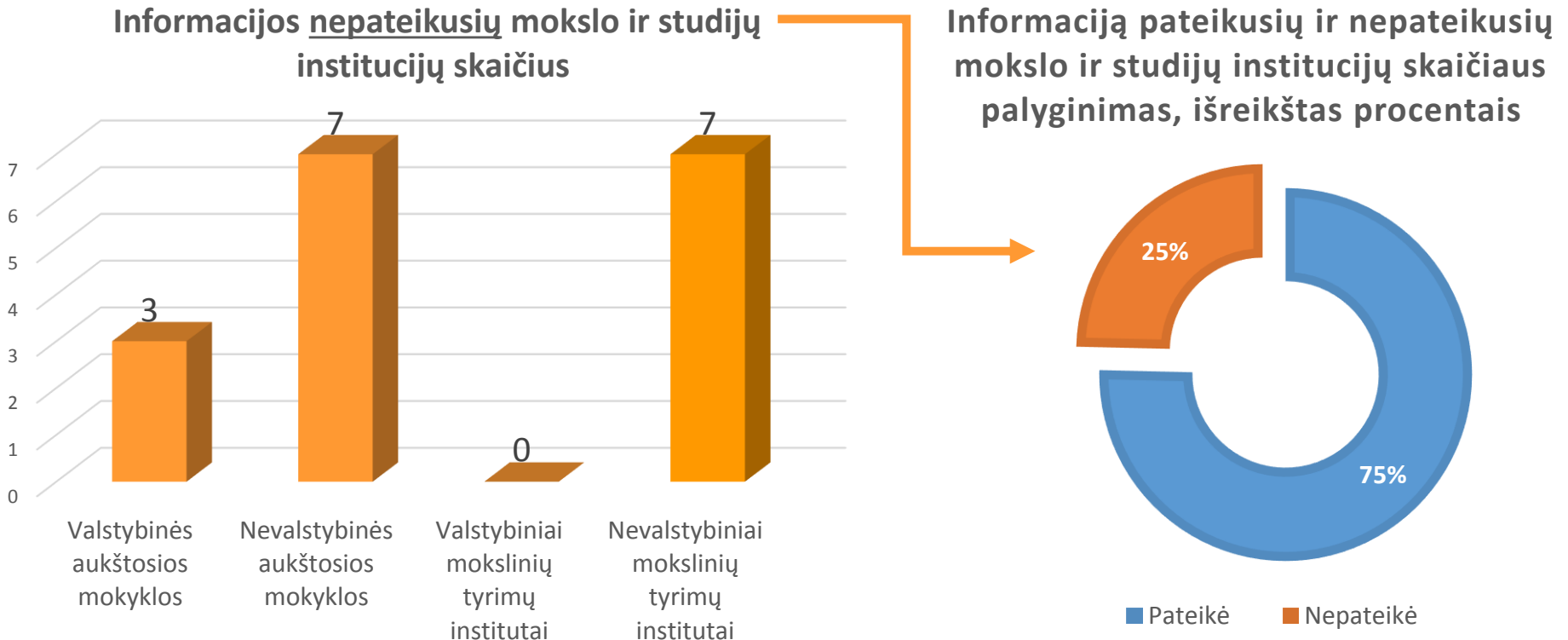
Siekiant skatinti mokslo ir studijų institucijas laikytis akademinės etikos ir procedūrų, prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip jos laikosi akademinės etikos kodeksų bei kaupti, nagrinėti ir apibendrinti duomenis apie Kontrolieriui žinomus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus buvo atliktas tyrimas.

Pagal AIKOS svetainėje (<http://www.aikos.smm.lt>) pateiktą mokslo ir studijų institucijų sąrašą buvo apklaustos 47 aukštosios mokyklos (23 universitetai ir 24 kolegijos) ir 22 mokslinių tyrimų institutai – iš viso 69 mokslo ir studijų institucijos.

Minėtų mokslo ir studijų institucijų buvo prašoma pateikti informaciją apie institucijoje taikomą akademinės etikos kodeksą, institucijoje sudarytą komisiją ar kitą instituciją, nagrinėjančią ginčus, susijusius su akademinė etika ir procedūromis, taip pat kreipimusi skaičių į komisiją ar kitą instituciją dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų nuo 2010 m. iki 2013 m. spalio mėn. (įskaitytinai).

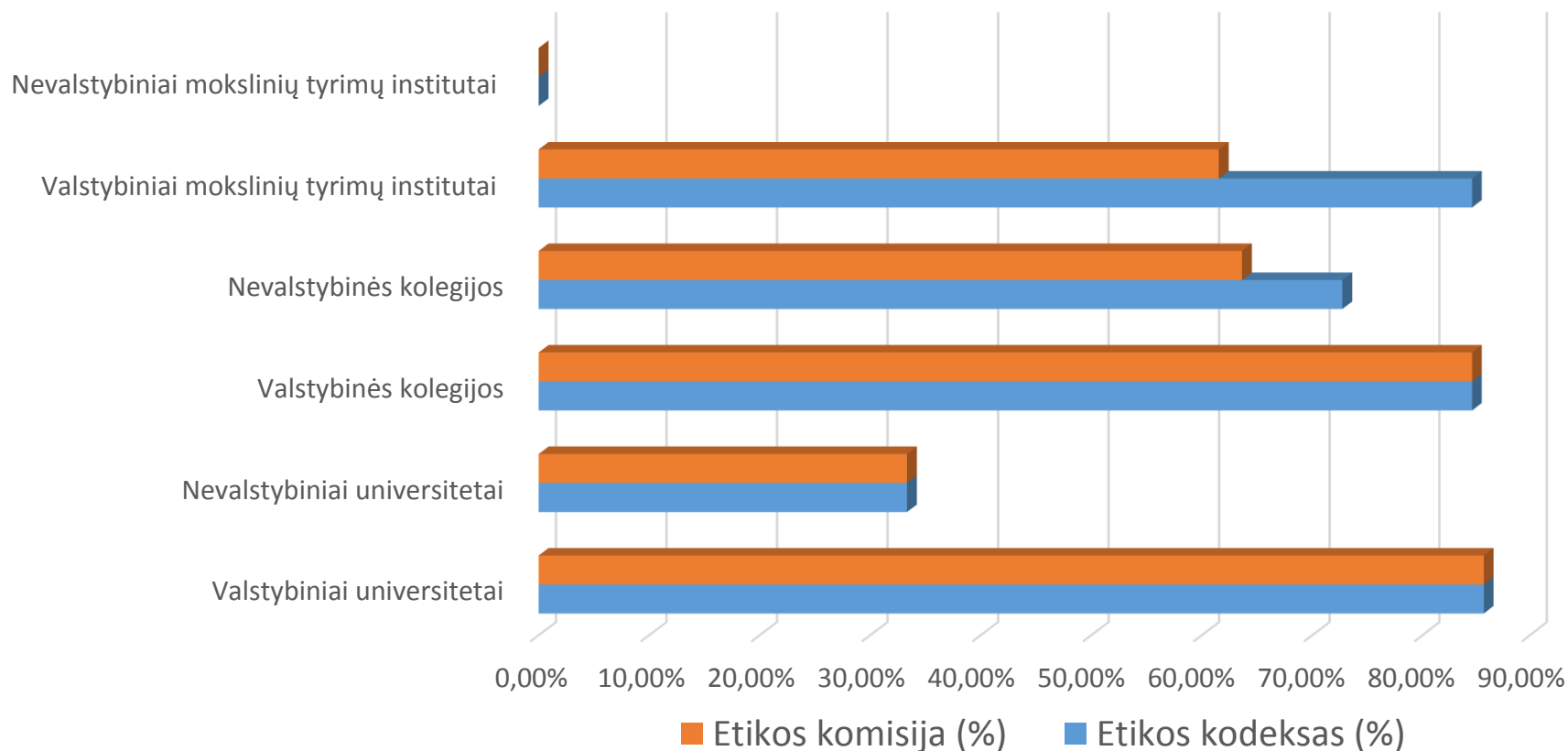
Prašomą informaciją pateikė **52 mokslo ir studijų institucijos** (76,60 % visų aukštųjų mokyklų ir 68,18 % mokslinių tyrimų institutų)

KONTROLIERIAUS PRAŠOMĄ INFORMACIJĄ PATEIKUSIŲ IR NEPATEIKUSIŲ MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ SKAIČIAUS ANALIZĖ

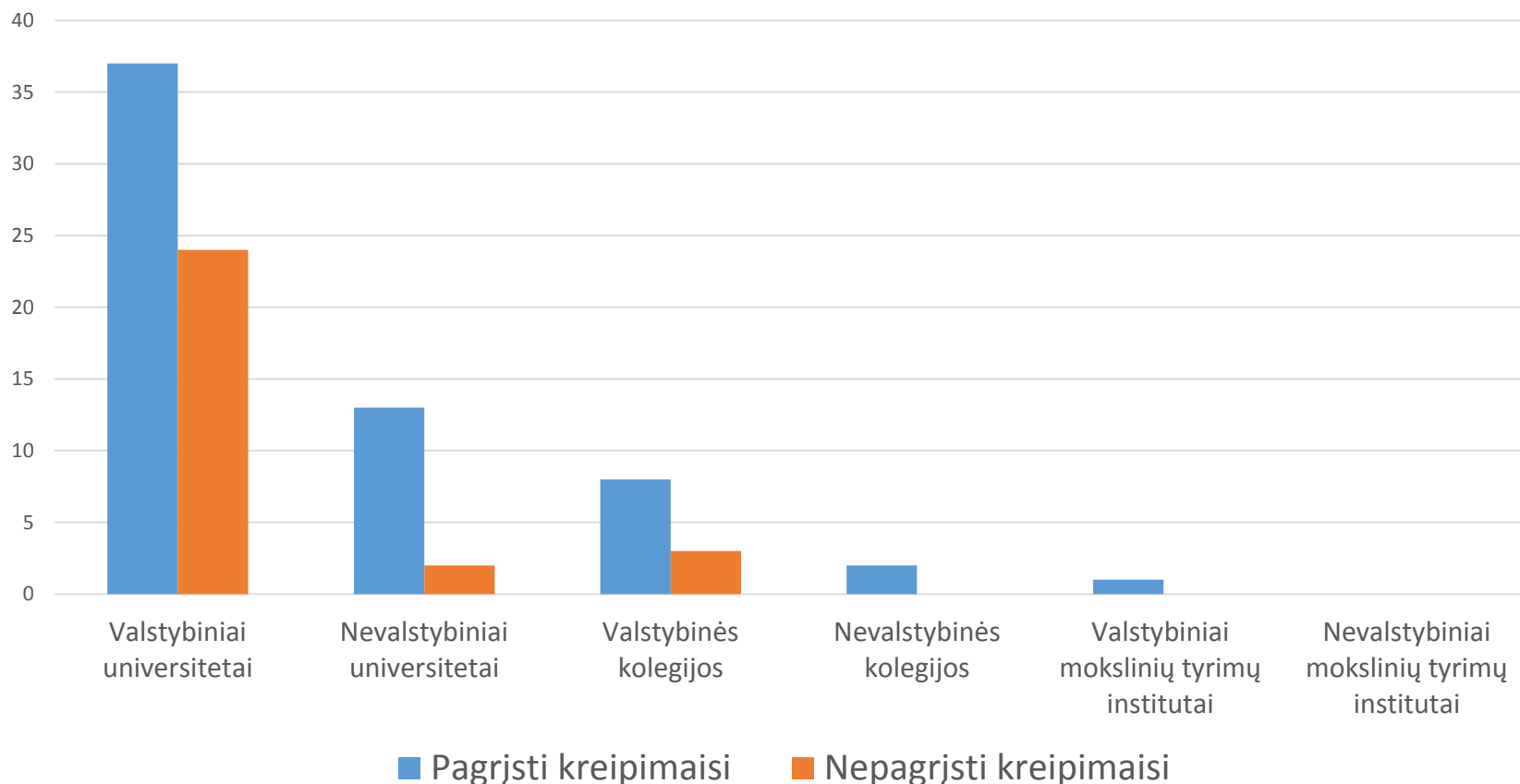
! Pastaba: Ar remiantis šiais duomenis galima daryti išvadą, kad nevalstybinės mokslo ir studijų institucijos kvestionuoja akademinės etikos kodekso būtinumą ir svarbą?

Mokslo ir studijų institucijų skaičius, išreikštas procentais, kurios turi priėmusios etikos kodeksus ir/ar sudariusios etikos komisijas ar kt.

! Pastaba: Mokslo ir studijų institucijos, kurios Kontrolieriui nepateikė prašomos informacijos, į statistiką įtrauktos, kaip neturinčios etikos kodeksų ir/ar etikos komisijų.

Pagrįstų ir nepagrįstų kreipimūsi skaičius nuo 2010 m. iki 2013 m. spalio mėnesio į mokslo ir studijų institucijas dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų

Iš viso mokslo ir studijų institucijos nuo 2010 m. iki 2013 m. spalio m. gavo 90 kreipimūsi (pagrįsti – 61; nepagrįsti – 29), iš kurių 98,89 % gavo aukštosios mokyklos (universitetai ir kolegijos).

2013 M. ATLIKTO TYRIMO IŠVADOS

Iš mokslo ir studijų institucijų pateiktų duomenų matyti, kad **nevalstybinės mokslo ir studijų institucijos** kvestionuoja akademinės etikos kodekso būtinumą ir svarbą, sprendžiant etiško akademinio elgesio dilemas, užtikrinant studijų ir mokslinių tyrimų kokybės atlikimą, skatinant sąžiningumą, mokslinės veiklos ir studijų skaidrumą, profesinę atsakomybę bei laisvę.

Valstybinėse mokslo institucijose sudarytos geresnės sąlygos akademinėi bendruomenei pranešti apie akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus ir ginti savo teises, užtikrinti, gerinti studijų ir mokslinių tyrimų atlikimo kokybę.

Nevalstybinių mokslinių institutų mokslininkams, lyginant su dėstytojais ir studentais bei valstybinių mokslinių tyrimų institutų mokslininkais, nėra sudarytos tinkamos sąlygos kreiptis dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų bei nėra mechanizmų, leidžiančių spręsti galimus konfliktus, susijusius su mokslinių tyrimų etika.

2014 M. ATLIKTO TYRIMO DĖL NUSTATYTŲ PLAGIATŲ PRISTATYMAS

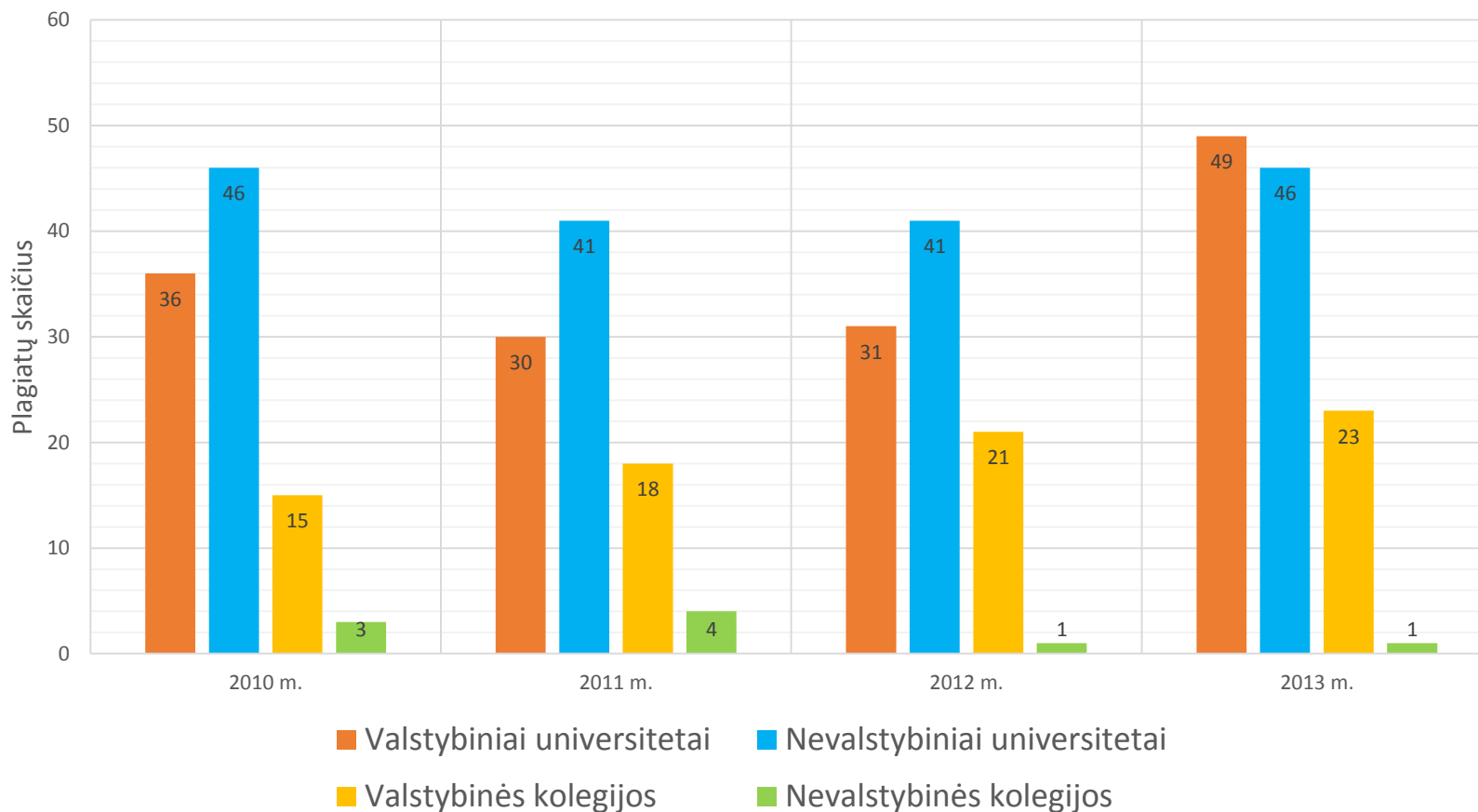
45 aukštųjų mokyklų buvo prašoma Kontrolieriui pateikti informaciją apie išaiškintus plagijavimo (pagal tai, kaip ši sąvoka apibrėžta tos institucijos galiojančiame etikos kodekse ar kitame vidaus dokumente) atvejus:

- 1) Studentų baigiamuosiuose (magistro/bakalauro) darbuose;
- 2) Kituose studentų rašto darbuose (jeigu jie buvo tikrinami dėl plagijavimo atvejų);
- 3) Doktorantų (daktaro) disertacijose;
- 4) Dėstytojų mokslo publikacijose;
- 5) Mokslo darbuotojų parengtuose mokslo darbuose.

Taip pat buvo prašoma pateikti informaciją apie institucijoje naudojamąs priemones (kompiuterinės programos, metodikos ir pan.), tikrinant nurodytos mokslo produkcijos autentiškumą ir nustatant plagijavimo atvejus.

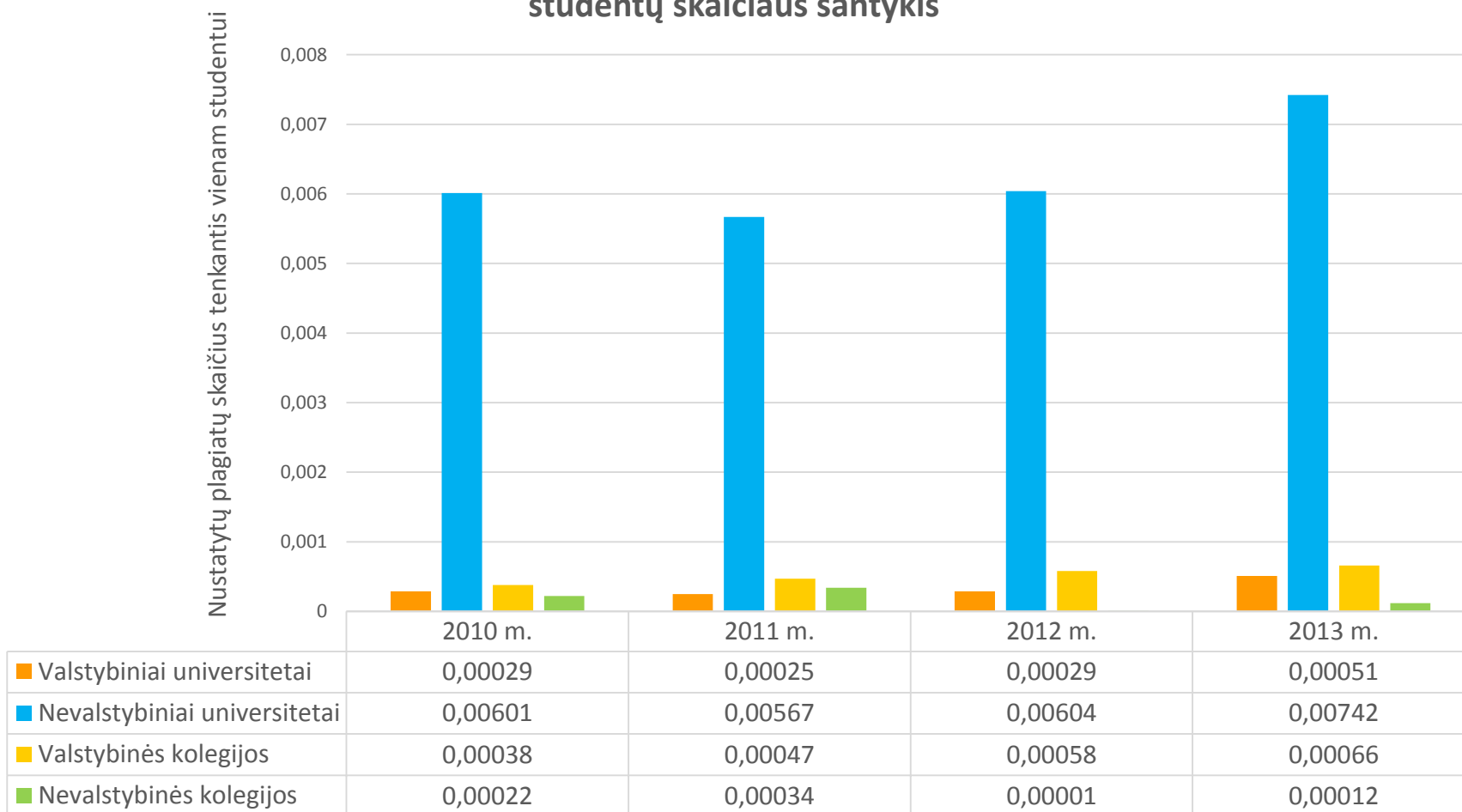
Prašomą informaciją pateikė **41 aukštoji mokykla.**

Nustatytų plagiatų skaičius aukštosiose mokyklose 2010-2013 m.

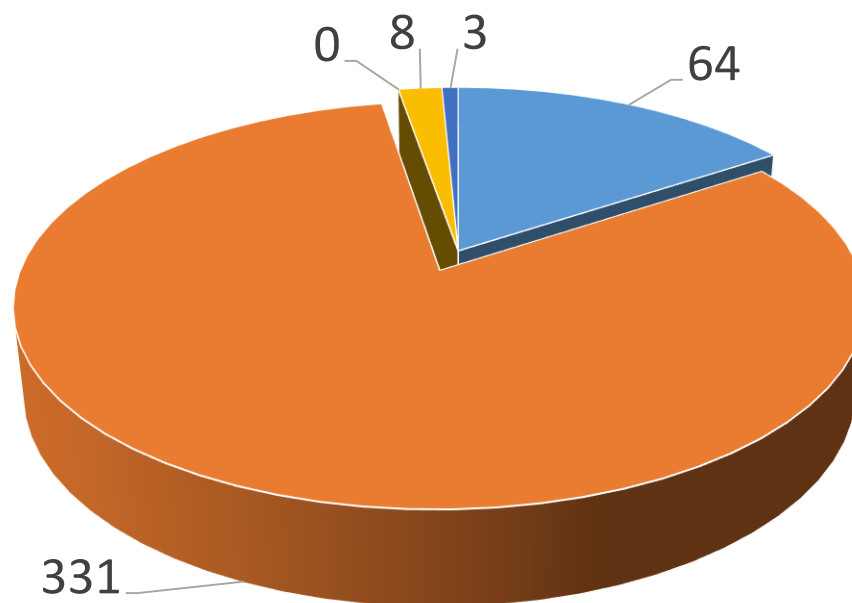
Iš viso aukštosios mokyklos 2010-2013 m. nustatė 406 plagijavimo atvejus.

2010-2013 m. aukštosiose mokyklose nustatytų plagiatų ir studijuojančių studentų skaičiaus santykis

Skaičiuojant santykį, panaudoti Lietuvos statistikos departamento turimi duomenys apie studentų skaičių aukštosiose mokyklose 2010-2012 m. bei AIKOS svetainėje pateikti besimokančių studentų skaičiai už 2013 m. (www.aikos.smm.lt).

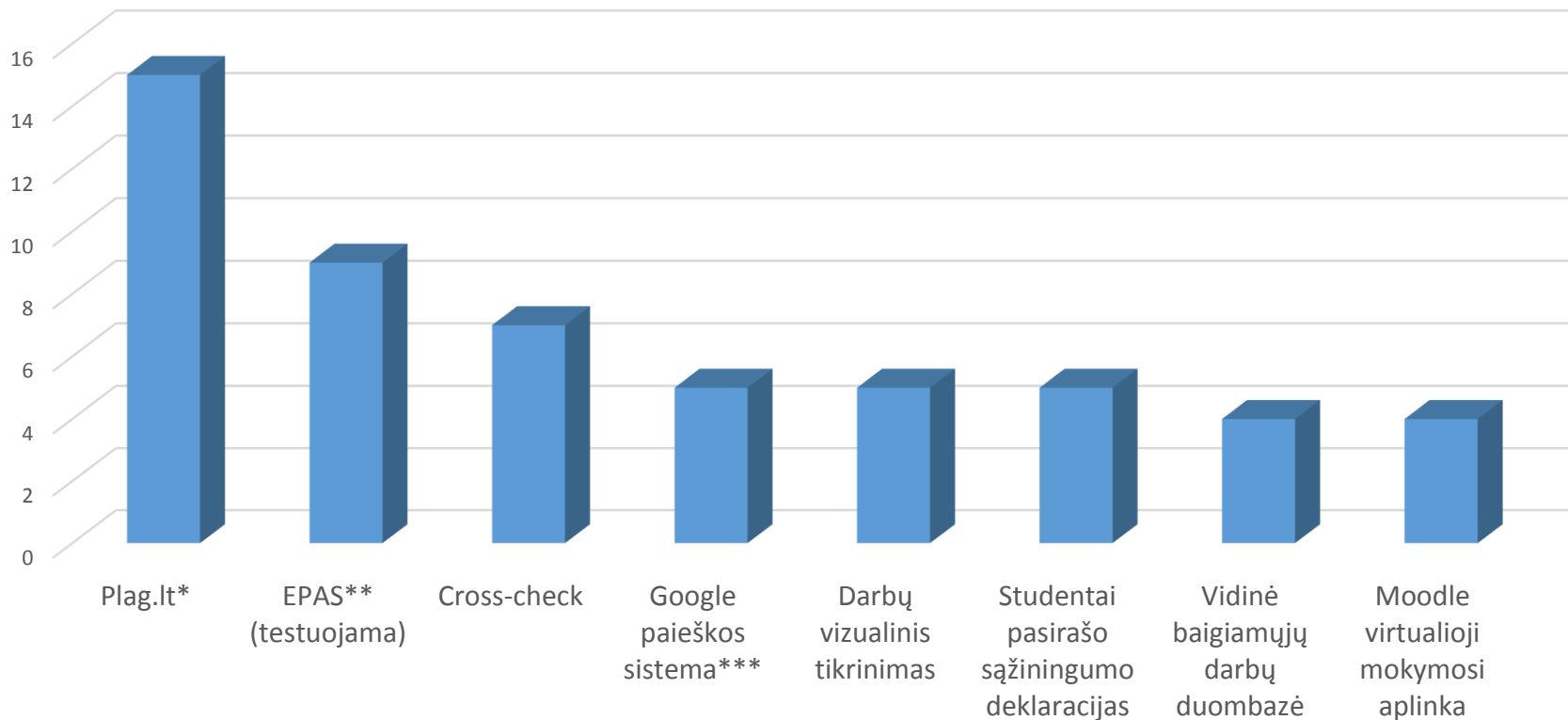
Aukštosiose mokyklose nustatytų plagiatų skaičius mokslo produkcijoje

- Studentų baigiamuosiuose (magistro/bakalauro) darbuose
- Kituose studentų rašto darbuose (jeigu jie buvo tikrinami dėl plagijavimo atvejų)
- Doktorantų (daktaro) disertacijose
- Dėstytojų mokslo publikacijose
- Mokslo darbuotojų parengtuose mokslo darbuose

97,29 % visų nustatytų plagiatų sudaro įvairūs studentų rašto darbai

Aukštųjų mokyklų dažniausiai naudojamos plagiatų aptikimo sistemos ir metodai

* Kai kurios aukštosios mokyklos išreiškė nepasitikėjimą Plag.lt sistema, kuri sukuria palankias sąlygas įkeltų darbų prekyba.

** EPAS (elektroninė plagiato aptikimo sistema) – dokumentų sutapties nustatymo posistemė diegiama visose Lietuvos aukštosiose mokyklose, kuri bus sukurta įgyvendinant „eLABa“ projektą.

*** Darbo vadovai dažniausiai pirminėje darbų patikros stadijoje naudoja Google paieškos sistemą.

Aukštųjų mokyklų naudojamos kitos plagiatų aptikimo programos ir metodai*

- PlagiScan technologija
- Virtualioji biblioteka Aleph
- Turnitin programa
- Viper Plagiarism Scanner programa
- Plagiarism Detector programa
- iThenticate sistema
- Anti-plagiat programa
- Kokybės vadybos sistema

Aukštųjų mokyklų naudojamos plagijavimo prevencijos priemonės

- Griežtos Studijų nuostatų, Etikos kodekso normos, pvz., „už nusirašinėjimą, plagijavimą, kitokį nesąžiningumą ir apgaulinėjimą per atsiskaitymus, atliekant įvairius darbus ir egzaminų sesijos metu baudžiama: neleidžiama perlaikyti egzamino, reikia iš naujo kartoti dalyką (modulį), gali būti šalinama iš Universiteto (...); studijas galima atnaujinti ne anksčiau kaip po 3 metų.“ **Plagijavimas laikomas vienu iš šiurkščiausių akademinio sąžiningumo pažeidimų, už kurį griežtai baudžiama.**
- Tarpiniai atsiskaitymai (dalimis)
- Individualios savarankiškų darbų užduotys
- Darbų recenzavimas, oponavimas
- Baigiamieji darbai siejami su baigiamųjų praktikų vietomis ir šių praktikų ataskaitomis
- Visi rašto darbai, projektai, praktikų ataskaitos yra rengiamos stebint ir konsultuojant vadovui
- Studentai mokomi tinkamai naudotis informacijos šaltiniais ir juos teisingai cituoti
- Darbų autoriai pasirašo Autorių garantinį raštą
- Patvirtintas pažeidimų prevencijos priemonių planas
- Veikia Studijų kokybės laboratorija, kuri rūpinasi rašto darbų kokybe, kuria darbų autentiškumo tikrinimo ir vertinimo metodikas

ABIEJŲ TYRIMŲ DUOMENŲ PALYGINIMAS

Pagal 2014 m. Tarnybos atlikto tyrimo duomenis nuo 2010 m. iki 2013 m. aukštosiose mokyklose užfiksuoti **406 plagijavimo atvejai** (daugiausia studentų baigiamuosiuose ir rašto darbuose).

Pagal 2013 m. Tarnybos atlikto tyrimo duomenis matyti, kad aukštosios mokyklos per tą patį laikotarpį buvo gavusios **90 kreipimųsi dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų**, kurie buvo nagrinėjami etikos komisijose.

Kodėl šie skaičiai skiriasi 4.5 kartus? Ar plagijavimas nėra akademinės etikos pažeidimas ir kodėl šie atvejai nėra nagrinėjami etikos komisijose?

PASIŪLYMAI VALSTYBĖS VALDŽIOS IR VALDYMO INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS(1)

1. Teisės aktų tobulinimas

Kontrolieriaus tarnyba Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui pateikė Administracinių teisės pažeidimų kodekso papildymo nauju skirsniu „ADMINISTRACINIAI TEISĖS PAŽEIDIMAI AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ SRITYJE“ įstatymo projektą. Šio skirsnio straipsniuose siūlant nustatyti administracinę atsakomybę už:

- 1) mokslo ar studijų darbų rašymą turint tikslą juos parduoti, šių darbų pardavimą, jeigu tokia veika neturi versliškumo ir stambaus masto požymių;
- 2) informacijos, kurioje siūlomos mokslo ar studijų darbų rašymo už atlygį paslaugos ar kitokiais būdais skatinama pažeisti akademinę etiką ir/ar procedūras, rengimą ar pateikimą skleisti visuomenės informavimo priemonėse ir internete;
- 3) mokslo ar studijų darbų plagijavimą, neteisėtą kopijavimą ar kitokį neteisėtą kitų asmenų sukurtų intelektualinės nuosavybės rezultatų naudojimą, mokslinių tyrimų plagijavimą, duomenų falsifikavimą, fabrikavimą ir kitokį mokslinių tyrimų atlikimą, pažeidžiant mokslinių tyrimų etikos principus, elgesio normas ir taisykles;
- 4) Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus reikalavimų nevykdymą.

PASIŪLYMAI VALSTYBĖS VALDŽIOS IR VALDYMO INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS (2)

Teisės aktų tobulinimas (tęsinys)

Taip pat siūloma Administracinių teisės pažeidimų kodeksą papildyti straipsniu, numatančiu pareigą Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai nagrinėti administracines bylas dėl minėtų akademinės etikos ir/ar procedūrų pažeidimų.

Siūlytina tobulinti teisės aktus, susijusius su doktorantūros organizavimu, sprendžiant mokslinio vadovo atsakomybės, autorinių teisių mokslo darbuose pažeidimo, skirtingų priėmimo į doktorantūrą tvarkų klausimus.

2. Bendradarbiavimas keičiantis informacija

Siūlytina skatinti nuolatinį valstybės ir savivaldybių, teisėsaugos institucijų informacijos, susijusios su akademinės etikos ir procedūrų pažeidimais, keitimąsi su Tarnyba.

! Buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos specialiujų tyrimų tarnybą, Policijos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą.

PASIŪLYMAI MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOMS

1. Plagijavimo prevencija

1.1. Siūlytina Mokslo ir studijų institucijose įdiegti (įdiegtas – tobulinti) informacines sistemas, leidžiančias patikrinti rašto darbų autentiškumą, ir jas centralizuoti.

! Šiuo metu nėra centralizuotos informacinės sistemos, kurios pagalba būtų tikrinamas rašto darbų autentiškumas, todėl Tarnybos darbuotojams tenka patiems spręsti problemas, susijusias su rašto darbų autentiškumo nustatymu.

1.2. Siūlytina visus plagijavimo atvejus nagrinėti etikos komisijoje/komitete ar kitoje institucijoje, nagrinėjančioje ginčus, susijusius su akademinė etika ir procedūromis.

2. Akademinės etikos kodeksai ir komisijos

2.1. Siūloma tobulinti mokslo ir studijų institucijų etikos kodeksus; užtikrinant studijų vykdymo ir mokslinių tyrimų atlikimo kokybę, skatinant sąžiningumą, mokslinės veiklos skaidrumą, profesinę atsakomybę bei laisvę, nustatant etines teises, įsipareigojimus ir atsakomybę.

2.2. Siūlytina keisti etikos komisijų kokybinę sudėtį (1/3 dėstytojai /darbuotojai +1/3 doktorantai/studentai + 1/3 socialiniai partneriai) užtikrinant komisijų veiklos skaidrumą. Siūlomos lygios, kiekybine prasme dalys.

PASIŪLYMAI MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOMS (2)

3. Informacijos sklaida, pažeidimų viešinimas

3.1. Siūlytina paskirti mokslo ir studijų institucijose asmenį (-is), atsakingą (-us) už informacijos, susijusios su akademinės etikos ir procedūrų pažeidimais apibendrinimą, stebėseną bei teikimą Tarnybai.

3.2. Siūlytina aukštųjų mokyklų svetainėse viešai skelbti nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus ir pažeidėjus, su kuriais galėtų susipažinti visa akademinė bendruomenė.

3.3. Rekomenduojama daugiau dėmesio skirti regionų žiniasklaidai, šviečiant vietos akademinės bendruomenės narius ir kitus suinteresuotus asmenis akademinės etikos ir procedūrų klausimais.

PASIŪLYMAI STUDENTAMS

1. Savireguliacija bei iniciatyvos

1.1. Skatinant studentų savireguliaciją, rekomenduojamas studentų komisijų/komitetų, nagrinėjančių akademinio sąžiningumo ir kitus etikos pažeidimų atvejus, aukštosiose mokyklose sudarymas.

1.2. Imtis iniciatyvų, padėsiančių užtikrinti sąžiningą egzaminų laikymą ir baigiamųjų darbų rašymą. Pavyzdžiui:

1.2.1. Tęstinė akcija, kurios metu savanoriai stebėtojai dėstytojams padėtų palaikyti tvarką egzaminų sesijos metu;

1.2.2. Organizuoti įvairias komunikacijos kampanijas bei renginius, kurių tikslas šviesti, aktualizuoti problemą bei pakeisti studentų nuostatas dėl nusirašinėjimo ir rašto darbų pirkimo.

KLAUSIMAI

1. Senatis ???
2. Plagijavimo kiekis ???
3. Kiti ???

Dėkoju už dėmesj!